

ТЕМА 11:

ОБЩА ОЦЕНКА НА ПАСИВА НА СЧЕТОВОДНИЯ БАЛАНС

Анализът на капитала може да се извърши по данни от пасива на счетоводния баланс на предприятието. Информацията за анализа може да бъде систематизирана така :

Раздели, групи, статии	Предходна година		Текуща година		Отклонение	
	лв.	отн. дял (%)	лв.	отн. дял (%)	лв.	отн. дял (%)
1	2	3	4	5	6	7
А. Собствен капитал						
I. Капитал						
1. Основен капитал	25 200	19,48	25 200	17,36	0	-2,12
2. Допълнителен (запасен капитал)	26 169	20,23	11 746	8,09	-14 423	-12,14
Общо за група I	51 369	39,72	36 946	25,45	-14 423	-14,27
II. Премии от емисия						
III. Преоценъчен резерв						
IV. Резерви						
1. Законови резерви	3 150	2,44	7 780	5,36	4 630	2,92
2. Допълнителни резерви						
Общо за група IV.	3 150	2,44	7 780	5,36	4 630	2,92
V. Резултат от преходни периоди						
VI. Резултат от текущия период						
1. Печалба	8 863	6,85	3 139	2,16	-5 724	-4,69
2. Загуба						
Общо за група VI	8 863	6,85	3 139	2,16	-5 724	-4,69
Общо за раздел А	63 382	49,00	47 865	32,97	-15 517	-16,03
Б. Дългосрочни пасиви						
I. Дългосрочни задължения						
1. Задължения към свързани предприятия						
2. Задължения по получени банкови заеми	2 100	1,62	100	0,07	-2 000	-1,55
3. Задължения по получени търговски з-ми						
4. Отсрочени данъци						
5. Други дългосрочни задължения						
Общо за група I	2 100	1,62	100	0,07	-2 000	-1,55
II. Приходи за бъдещи приходи						
1. Отрицателна репутация	2 221	1,72	100	0,07	-2 121	-1,65
2. Други приходи за бъдещи периоди						
Общо за група II	2 221	1,72	100	0,07	-2 121	-1,65
Общо за раздел Б	4 321	3,34	200	0,14	-4 121	-3,20
В. Краткосрочни пасиви						
I. Краткосрочни задължения						
1. Задължения към свързани предприятия	3 561	2,75	7 195	4,96	3 634	2,20
2. Задължения по получени банкови заеми	200	0,15	100	0,07	-100	-0,09
3. Задължения по получени търговски з-ми						
4. Задължения към доставчици	197	0,15	1 387	0,96	1 190	0,80
5. Получени аванси						
6. Задължения към бюджета	3 510	2,71	1 348	0,93	-2 162	-1,79
7. Задължения към персонала	4 097	3,17	4 563	3,14	466	-0,02
8. Задължения към социалното осигуряване	2 035	1,57	1 665	1,15	-370	-0,43
9. Други краткосрочни задължения	46 343	35,83	79 556	54,80	33 213	18,97
Общо за група I	59 943	46,35	95 814	66,00	35 871	19,66
II. Приходи за бъдещи периоди						
Общо за раздел В	59 943	46,35	95 814	66,00	35 871	19,66
Г. Финансирания						
1. За дълготрайни активи	1 151	0,89	838	0,58	-313	-0,31
2. За текуща дейност	541	0,42	446	0,31	-95	-0,11
Общо за раздел Г	1 692	1,31	1 284	0,88	-408	-0,42
Сума на пасива	129 338	100,00	145 163	100,00	15 825	-

Отразените в таблицата данни позволяват да се проследят измененията в размерите и относителните дялове на собствения капитал, дългосрочните пасиви, краткосрочните пасиви, финансиранятия и на отделните техни елементи в общата сума на капиталите /пасива на баланса/. Общото увеличение на пасива възлиза на:

$$15\,825,00 \text{ лв} \quad \text{или} \quad \boxed{\frac{15\,825,00 \text{ лв}}{129\,338,00 \text{ лв}} = 12\%}$$

Това увеличение се дължи най-вече на увеличението на привлечения капитал /дългосрочни пасиви + краткосрочни пасиви + финансираня / (4 121 + 35 871 - 408) с + 31 342 лв., тъй като собствения капитал намалява с - 15 517 лв.

Същевременно, се наблюдава намаление на относителния дял на собствения капитал с - 16,03% срещу съответстващо увеличение на относителния дял на привлечения капитал.

Най-голямо е увеличението на абсолютната сума на други краткосрочни задължения: + 33 231 лв., а най-голямо е намалението допълнителния /запасен/ капитал - 14 423 лв.

В структурно отношение положението е същото + 18,97% за други краткосрочни задължения и - 12,14% за допълнителния /запасен/ капитал.

Коефициент на автономност /независимост/

* отношението между собствения и целия капитал.

$$\text{КА} = \frac{\text{Собствен капитал}}{\text{Сума на пасива}}$$

Показва величината на собствения капитал, съответстваща на 1 лев от целия капитал.

При коефициент 0,5 или по-голям от 0,5, целият заема капитал може да бъде покрит със собствени средства на предприятието.

За предходната година:

$$\text{КА}_0 = \frac{63\,382,00}{129\,338,00} = 0,49$$

За текущата година:

$$\text{КА}_1 = \frac{47\,865,00}{145\,163,00} = 0,33$$

т.е. наблюдава се намаление, следователно и предходната и текущата година предприятието не покрива със собствените си средства привлечения капитал.

Коефициент на финансова автономност

* отношението между собствения и привлечения капитал.

$$\text{КФА} = \frac{\text{Собствен капитал}}{\text{Привлечен капитал}}$$

Показва величината на собствения капитал, съответстваща на 1 лев от привлечения капитал.

При коефициент по-голям от 1, целият привлечен капитал може да бъде покрит със собствени средства на предприятието.

За предходната година:

$$\text{КФА}_0 = \frac{63\,382,00}{65\,956,00} = 0,96$$

За текущата година:

$$\text{КФА}_1 = \frac{47\,865,00}{97\,298,00} = 0,49$$

т.е. наблюдава се намаление, следователно и предходната и текущата година предприятието не покрива със собствените си средства привлечения капитал.